

Aanleiding en noodzaak

- De verkeersveiligheid in Nederland is de laatste twintig jaar sterk verbeterd wat resulteert in een daling van het aantal verkeersslachtoffers. Echter geldt deze verbetering van de verkeersveiligheid niet voor de landbouw- en bosbouwtrekker (LBT) en het motorrijtuig met beperkte snelheid (MMBS). Dit blijkt uit een rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid.
- Het valt niet uit te leggen dat voertuigen, met eenzelfde omvang en gewicht als vrachtauto's, op de openbare weg mogen rijden zonder dat de bestuurders daarvan beschikken over een rijbewijs, terwijl voor het besturen van een bromfiets wel een rijbewijs verplicht is.
- Daarbij komt nog dat landbouwvoertuigen steeds vaker op de openbare weg rijden wegens schaalvergroting binnen deze sector. Ook worden LBT's en MMBS'en voor transportdoeleinden op de openbare weg in toenemende mate buiten de agrarische sector ingezet, zoals in de bouw- en infrasector en het grondverzet.

Huidig systeem

- Op een LBT en MMBS mag iedereen vanaf 16 jaar rijden zonder rijbewijs.
- Uitzondering zijn de 16- en 17-jarigen die beroepsmatige arbeid verrichten met een LBT. Hiervoor is een trekkercertificaat vereist. Dit certificaat wordt afgegeven na een met succes afgelegde theorie- en praktijktoets. Het trekkercertificaat is onderdeel van de Arbo-wetgeving.

Hoofdpijnen van het voorstel

- Invoering van het T-rijbewijs voor LBT's en MMBS'en vanaf 16 jaar.
- Dit T-rijbewijs biedt tevens de bevoegdheid om een LBT en MMBS met aanhangwagen(s) te besturen.
- Voor LBT's en MMBS'en die, inclusief verwisselbaar uitrustingsstuk aan de voorkant, niet breder zijn dan 130 cm en de volgende functionaliteiten hebben: maaien, onkruid bestrijden, vegen, sneeuw ruimen, gladheid bestrijden of hondenpoep verzamelen, is geen T-rijbewijs verplicht. Daarnaast mogen deze motorrijtuigen niet voorzien zijn van de mogelijkheid om een aanhangwagen of getrokken verwisselbare machine te trekken.
- Het rijbewijs is alleen noodzakelijk voor het besturen van deze voertuigen op **de openbare weg**.
- Invoering van het WRM-certificaat T dat bevoegdheid biedt aan rijinstructeurs om rijonderricht te geven voor de categorie T.

Overgangsrecht

- Personen die voor het tijdstip van inwerkingtreding in het bezit zijn van het trekkercertificaat kunnen dit **tot één jaar na invoering** van het wetsvoorstel tegen betaling omwisselen voor een T-rijbewijs.
- Personen die op de datum van invoering in het bezit zijn van het B-rijbewijs krijgen tot tien jaar na inwerkingtreding bij verlenging van hun B-rijbewijs de categorie T automatisch bijgeschreven.
- Tot de verlenging is het rijbewijs B dat men al had op datum van invoering geldig voor het besturen van een LBT en MMBS.
- Personen die geen trekkercertificaat en ook geen B-rijbewijs hebben, zullen straks wel een T-rijbewijs moeten hebben. Een alternatief is om voor invoeringsdatum alsnog het trekkercertificaat te halen en deze vervolgens omwisselen voor een T-rijbewijs.
- Het is mogelijk om de bijschrijving van het T-rijbewijs eerder dan de verlenging van het B-rijbewijs te krijgen, bijvoorbeeld als gebruikers dit bewijs nodig hebben voor het besturen van een LBT of MMBS in het buitenland. De extra administratieve kosten zijn voor rekening van de gebruikers.

Administratieve gevolgen en bijkomende kosten voor burgers

- Houders van een trekkercertificaat krijgen één jaar de tijd om dit in te wisselen voor een T-rijbewijs. De invulling van een Eigen verklaring is hiervoor noodzakelijk, deze kost € 27,80 (prijspeil 2015) en een kwartiertje werk.
- Houders van het B-rijbewijs hebben maximaal tien jaar de tijd om bij de periodieke vernieuwing van dat B-rijbewijs in het bezit te komen van de categorie T. Hierdoor worden extra administratieve lasten voorkomen.
- Toekomstige houders van een C-rijbewijs zijn ook na de inwerkingtreding van het nieuwe wetsvoorstel gemachtigd om een LBT en MMBS te besturen en zij krijgen de categorie T automatisch bijgeschreven.
- De kosten voor het behalen van het T-rijbewijs zijn afhankelijk van de vaardigheden van de kandidaat en de tarieven van de rijopleiders. Het theorie- en praktijkexamen kosten circa €40,- en €230,- respectievelijk.

Uitvoering en handhaving

- Het CBR zal een theorie- en praktijkexamen ontwikkelen. Het praktijkexamen zal worden afgenomen op een LBT met aanhangwagen.
- De opleiding kan bij een rij school of via een school voor agrarisch onderwijs (zie www.groenonderwijs.nl) worden gevolgd.
- De RDW is verantwoordelijk voor de centrale registratie van het T-rijbewijs.
- De geschiktheidseisen zijn conform het B-rijbewijs. Bij het omwisselen van het trekkercertificaat dan wel het behalen van het T-rijbewijs dient een Eigen verklaring te worden ingeleverd.
- De politie wordt ingezet om te controleren of er aan het rijbewijs dan wel aan de geschiktheidseisen wordt voldaan. Wanneer men niet aan deze eisen voldoet, kan vervolging plaatsvinden door het Openbaar Ministerie.
- Het IBKI is verantwoordelijk voor het examen van de rijinstructeurs.

Advies en consultatie

- Over het wetsvoorstel is advies gevraagd aan het CBR, het OM, de Politie, de RDW, alsmede aan Aequor, de AOC Raad, BOVAG, CUMELA Nederland, EVO, FAM, Fedecom, IBKI, LTO Nederland, NVvB, ROV Zeeland, SBV, STOAS Wageningen, TLN, VHG, Vilentum Hogeschool en VVN.
- De ontvangen adviezen zijn verwerkt, behalve de wens om de zogenoemde door Ervaring Verworven Competenties (EVC) te kunnen omzetten naar een T-rijbewijs. Dit is niet aan de orde, omdat er op dit moment geen EVC's zijn die op het niveau van het B-rijbewijs of T-rijbewijs zijn getoetst.

Internationaal

- De EU heeft nog geen regels opgesteld ten aanzien van het T-rijbewijs. Hiermee is het T-rijbewijs een nationale aangelegenheid.
- Wel zijn er in de omringende landen één of meerdere varianten op het T-rijbewijs.
- België hanteert het G-rijbewijs voor land- en bosbouwtrekkers met aanhangwagens.
- In Duitsland zijn er twee rijbewijzen voor landbouwvoertuigen en zelfrijdende werktuigen. Het L-rijbewijs kan vanaf 16 jaar behaald worden voor tractoren van een maximale constructiesnelheid van 40 kilometer per uur. Met aanhangwagens mag er met een Duits L-rijbewijs maximaal 25 kilometer per uur worden gereden. Met het Duitse T-rijbewijs mogen bestuurders vanaf 16 jaar met alle landbouwvoertuigen en zelfrijdende werktuigen met een maximale constructiesnelheid van 40 kilometer per uur rijden. Vanaf 18 jaar mag er met een T-rijbewijs op tractoren een maximale constructiesnelheid tot 60 kilometer per uur gereden worden met aanhangwagen(s).
- Nederland zal in 2015 in overleg treden met haar buurlanden zodat het Nederlandse T-rijbewijs ook in de ons omringende landen geaccepteerd wordt.